

Srbija > Poslovna klima

Država mnogo uzima

Da li će bilo koji preduzetnik-investitor biti spreman da otvori novo preduzeće ili fabriku ako državi treba da plaća – 384 neporeska nameta. Od kojih su čak dve trećine (247) parafiskalni, što znači da preduzetnik/kompanija za novac koji plati za neki namet od države ne dobija nikakvu povratnu uslugu koja odgovara plaćenom iznosu.

Da bi privukla investitore koji će otvarati preko potrebna radna mesta nova vlada Srbije moraće među svojim prioritetima da ima reformu administrativnog sistema i smanjenje nameta privredi. Prethodna vlada premijera Ivica Dačića nije se

Najveći broj preduzetnika, malih i srednjih preduzeća i velikih kompanija, tvrdi da im država svake godine uvodi nove parafiskalne namete i uzima sve više novca

pretrgla u smanjenju parafiskalnog opterećenja privrede. Prvi registar parafiskalnih nameta NALED je napravio 2012. godine i tada je evidentirano 371 neporesko davanje. U međuvremenu država je ukinula 71 namet, ali uprkos najavama iz Vlade da će se ići ka finansijskom rasterećivanju privrede, u poslednje dve godine uvedeno je – devet novih nameta.

Na nedavno održanom okruglom stolu posvećenom analizi dosadašnjih rezultata reforme parafiskalnih nameta i podršci nastavku reformi (organizatori Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj NALED i USAID-BEP), direktor USAID Projekta za bolje uslove poslovanja Džo Louter i pomoćnica ministra finansija Irina Stevanović Gavrović saglasili su se da bi jedno od mogućih rešenja za rasterećenje privrede bilo donošenje jedinstvenog Zakona o naknadama za korišćenje

**Ukinuto parafiskala
pre 2012 - 281
posle 2012 - 238**

Novi parafiskali:

- Naknada za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije
- Naknada za redovni doprinos članova Fonda za zaštitu investitora
 - Godišnja naknada za elektronski sertifikat
 - Taksa za upotrebu obale
 - Taksa za pristajanje uz operativnu obalu ili pristan
 - Taksa za lučku navigacionu signalizaciju
 - Taksa za korišćenje drumske i železničke infrastrukture
 - Taksa za operativnu upotrebu luke, odnosno pristaništa
 - Naknada za formiranje obaveznih robnih rezervi

javnih dobara i napraviti jedinstven registar parafiskalnih nameta koji bi sadržao sve relevantne informacije (akti o visini dažbina, uputstva za popunjavanje zahteva, redosled procedura, instrukcije za uplatu, brojevi uplatnih računa).

Analiza uticaja parafiskalnih nameta na poslovanje privrede obuhvatila je mišljenje preduzetnika, malih i srednjih firmi i velikih kompanija. NALED i USAID-BEP istraživali su stavove članova Alijanse i klijenata i partnera Udruženja vla-

, a ništa ne daje

Neporeski nameti koji opterećuju poslovanje prema istraživanju klijenata UVRA:

- Komunalne takse;
- Takse za registraciju vozila;
- Takse za korišćenje građevinskog zemljišta;
- Sudske takse;
- Plaćanje dozvola za uvoz proizvoda i njegovu analizu;
- RATEL (Licence za obavljanje telekomunikacione delatnosti);
- SOKOJ (naknade organizacijama muzičkih autora);
- OFPS (naknade organizaciji proizvođača fonograma OFPS);
- Dozvole za transport koje izdaje Ministarstvo za saobraćaj;
- Sudske takse prilikom naplaćivanja potraživanja;
- Naknade za dozvolu za prodaju cigareta;
- Kotizacije od strane košarkaškog saveza;
- Takse za veterinarsko-sanitarne preglede;
- Takse za isticanje reklama;
- Licence u vezi sa Zakonom za sprečavanje pranja novca.

Neporeski nameti koji najviše opterećuju preduzeća (Ipsos stratedžik marketing):

Firmarina/taksa za isticanje firme
Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta
Komunalne takse
Ekološka taksa
Plaćanje autorskih prava
Sudske takse

Neporeski nameti koji najviše opterećuju poslovanje po mišljenju članova NALED-a:

- Komunalne takse;
- Takse za izvoz;
- Takse za isticanje firme;
- Takse za korišćenje mineralnih sirovina;
- Plaćanje za licence propisane od strane Ministarstva finansija;
- Dozvole propisane od strane Ministarstva energetike i životne sredine;
- RATEL (Licence za obavljanje telekomunikacione delatnosti);
- SOKOJ (naknade organizacijama muzičkih autora);
- OFPS (naknade organizaciji proizvođača fonograma OFPS);
- Naknade za sticanje prava službenosti prolaza, prava svojine i prava zakupa koja propisuju javna preduzeća.

snika računovodstvenih agencija UVRA, a sveobuhvatno istraživanje privrede sproveo je i Ipsos stratedžik marketing (uzorak 250 privrednih subjekata).

Na pitanje o povećanju parafiskalnih nameta u ovoj godini u odnosu na 2013. kompanija VIP mobile odgovorila je da su joj parafiskalni nameti povećani 30-40 odsto, a Telekom Srbija ima povećanje nameta od 28 odsto. Sve ispitane kompanije smatraju da sistem neporeskih daž-

bina nije transparentan (predvidiv i stabilan), a da problem predstavlja i njihova visina. Kompanija VIP mobile primetila je i dupliranje pri plaćanju taksa i naknada.

Kad su u pitanju pojedinačni nameti, šest kompanija označilo je „firmarinu“ kao namet koji ih najviše opterećuje sa prosečnom ocenom 3.66 (najvišu ocenu 5 dale su kompanije Telekom i VIP koje posluju u sektoru telekomunikacija i suočene su sa drastičnim poveća-

Primer za zbuñjivanje

Evo kako izgleda jedan trošak u postupcima javnih organa: Za utvrđivanje ispunjenosti sanitarnih uslova potrebno je platiti 3 RAT (republičke administrativne takse) + 1 sudska taksa za overu + 1 taksa za troškove postupka. Ukupno 5 taksi za jednu uslugu.

njem ovog nameta).

Istraživanje UVRA obuhvatilo je 100 preduzeća (tri srednja, 49 malih preduzeća, kao i 46 preduzetnika) iz Novog Sada. Svih 100 ispitanih bez dileme je kao dva najveća problema navelo nepredvidivost parafiskalnih nameta i nedobijanje nikakve protivusluge od države. Gotovo da su svi saglasni u oceni da je promena visine nameta iz godine u godinu mnogo veći problem nego sam iznos visine nameta. Preduzeća i preduzetnici smatraju da su opštine najviše odgovorne za postojeće i uvođenje novih parafiskalnih nameta.

Najveći broj od 250 ispitanih preduzetnika i firmi u istraživanju Ipsos stratedžik marketinga (kao i u slučaju istraživanja UVRA) smatra da su najveći problemi sa parafiskalnim nametima - nedobijanje nikakve protivusluge i njihova nepredvidivost zbog stalnog uvođenja novih taksa i naknada. Za razliku od preduzetnika i malih preduzeća, kompanije (u istraživanju Ipsosa) smatraju da najveću odgovornost u vezi sa uvođenjem parafiskalnih nameta ima centralna vlast.

Postoji još jedna razlika u ova dva istraživanja - Ipsos je pronašao da 40 odsto kompanija tvrdi da su plaćale više po osnovu parafiskalnih nameta u odnosu na prethodnu godinu, dok se u istraživanju UVRA na ovaj odgovor opredelilo samo 10 odsto ispitanih. To potvrđuje da je za mala preduzeća i preduzetnike ukidanje „firmarine“ donekle značilo i lakše uslove poslovanja, ali su teret ovog ukidanja očigledno podnele velike kompanije i srednja preduzeća koje su dobile uvećana rešenja po osnovu ovog nameta. ❧

Miša Brkić
Mijat Lakićević